

Rodzimowierstwo Słowiańskie

Autor: Administrator
03.10.2008.

Rodzimowierstwo - wierzenia etniczne odwołujące się zazwyczaj do tradycji przedchrześcijańskich (Rodzimowierca - wyznawca wiary rodzimej, etnicznej). Termin wywodzący się z pejoratywnie nacechowanych przez chrześcijaństwo określeń: Poganizm, Neopoganizm. Pojęcie powstało ze złączenia dwóch słów: "wiara" w znaczeniu zespołu zasad, na których opiera się pogląd na świat oraz "rodzima" czyli właściwa danemu narodowi, krajowi, domowi - pochodząca z danego narodu, plemienia, ojczyzny, macierzy, domu, miejsca, itd. Zespół poglądów opartych na mitologii i wierzeniach lokalnej społeczności - w przypadku Rodzimowierstwa Słowiańskiego głównie wspólnoty słowiańskiej (czasem bowiem z elementami opartymi na rodowodzie celtyckim, germańskim, pruskim - dawnych plemion zamieszkujących obecne tereny Polski, dla których wspólnym mianownikiem była świętość natury). Rodzimowierstwo Słowiańskie to religia będąca częścią szeroko rozumianego neopogaństwa indoeuropejskiego.

Rodowód

Rodzimowierstwo Słowiańskie opiera się głównie na mitologii wywodzącej się z kultury i tradycji tworzonej przez Słowian do roku 966 (tzn. do umownej daty chrztu Polski) choć pewne odłamy R. czerpią inspiracje również z dorobku pozostałych, dawnych kultur etnicznych, tworzących korzenie naszych tradycji na długo przed pojawieniem się chrześcijaństwa. Pierwsze odwołania do wiary rodzimej po okresie wieków średnich całkowicie zdominowanym przez chrześcijaństwo, w Polsce odnajdujemy w literaturze okresu romantyzmu. Tacy autorzy, jak Mickiewicz, Słowacki w swoich dziełach nawiązywali poprzez czerpanie z tradycji ludowej do zwyczajów i mitologii słowiańskiej. Od tego momentu coraz częściej powracać do świadomości Polaków zaczęły pojęcia wywodzące się z tzw. kultury pogańskiej. Drugim ważnym momentem dla Rodzimowierstwa jest okres międzywojenny, kiedy to powstały i prężnie działały organizacje o charakterze rodzimowierczym, między innymi Zadrużanie. Po II wojnie światowej rodzimowierstwo zaczęło rozwijać się jeszcze dynamiczniej, gdyż represje na tle wyznaniowym władz PRL skupiły się głównie na Kościele Katolickim. Upadek PRL i powstanie III Rzeczypospolitej oraz związane z tym poszerzenie swobód obywatelskich spowodowało dalszy rozwój rodzimowierstwa - powstało szereg nowych organizacji, stowarzyszeń i grup wyznaniowych., np. Rodzimy Kościół Polski, Rodzimy Kościół Słowiański, Zrzeszenie Rodzimej Wiary (dziś Rodzima Wiara), i.in.

Główne założenia wyznaniowe

Rodzimowierstwo zazwyczaj klasyfikuje się jako Politeizm, Panteizm (czasem Panenteizm) lub Henoteizm. W rzeczywistości Rodzimowierstwo Słowiańskie bywa najczęściej wypośrodkowane (choć w różnych proporcjach), syntezą wcześniej wymienionych systemów. Rodzimowiercy Słowiańscy wierzą, że: Idol Zbruczynski zwany też potocznie "Światowidem ze Zbrucza" jako ikonograficzny zapis najlepiej obrazuje, złożoność otaczającego nas świata. W jednym ze swych symbolicznych przekazów doskonale wręcz ukazuje, że po za naszą płaszczyzną (zarówno "nad" jak i "pod") istnieją także inne...* Metawszechświat - Nieskończony, nieograniczony i wieczny, zawierający w sobie wszystko inne (w tym wszystkie możliwe, potencjalne - niezależnie od rozważanych czasoprzestrzeni lub wymiarów, w których się znajdują - wszechświaty; w tym także tak zwane wszechświaty równoległe; zbiór wszelkich możliwych wszechświatów). Rozumiany jako zawierający w sobie wszystko co znane i nieznanie człowiekowi. Jest jedynym, samowystarczającym i samoistnym bytem absolutnym. Nic nie istnieje poza Metawszechświatem i nic nie można wyjść poza jego obszar oddziaływania.

* W przypadkach utożsamiających Metawszechświat z Bogiem Najwyższym jest on zazwyczaj Bogiem bezosobowym lub nie podlegającym w pełni ludzkiemu poznaniu, reprezentowanym przez szereg Bóstw stanowiących poszczególne aspekty natury lub poprzez te aspekty natury przejawiający swe istnienie, np.: Dadźbóg-Swarożyc - Bóg ognia, słońca, Perun - Bóg burzy, wojny, Rod - Bóg losu, Weles - Bóg śmierci i zmarłych, Mokosz - Bogini wilgotnej ziemi, itd.

* Głównym czynnikiem sprawczym jest determinizm zdarzeń oraz boska siła stwórcza sterująca procesami przypadkowości. Człowiek jako część Boga Najwyższego-Metawszechświata ma realny wpływ na pewną część rzeczywistości, otaczającego go świata. Może poprzez prace zmieniać siebie i swoje otoczenie oraz do pewnego stopnia wyjednywać u Bogów zmianę kształtów ścieżek zdarzeń przy czym musi szanować prawa natury...

* Każdy może wyznawać Boga / Bogów / Boginie, najbliższych swojemu pojmowaniu i rozumieniu, lub którym w danej chwili powierza swój los. Rodzimowiercy Słowiańscy nie zastrzegają też sobie prawa do posiadania monopolu na prawdę. Uznają pluralizm religijny.

* Nie istnieje grzech (szczególnie dziedziczny po kimś) w powszechnie przyjętym (zdefiniowanym przez chrześcijaństwo) rozumieniu (a co za tym idzie jego potencjalne odpuszczenie w tym sensie, nie jest możliwe ani też do czegokolwiek potrzebne), a co najwyżej czyni moralnie naganne, szkodzące innym (w rodzimowierstwie istotny jest stosunek czynów prawych do niegodnych), przy czym podstawowa zasada R.S. "czyń co chcesz, bylebyś przy tym nie krzywdził innych" wyklucza grzech jako możliwość szkodenia samemu sobie. O ile popełnienie grzechu (czy raczej w przypadku Rodzimowiercy - czynu niegodnego) nie oznacza wstąpienia w pewien stan nieczystości, o tyle jeśli nie zostanie on zmyty (zazwyczaj zrównoważony czynem godnym lub stosowną ofiarą) konsekwencje jego ponosić się będzie w zaświatach (to jaki żywot wiódł człowiek na ziemi, taki oczekiwać go będzie los w zaświatach - jeśli żył godnie i prawie czeka go chwała i wieczna pamięć w Nawii, jeśli był nikczemny i podły - w zaświatach będzie pełzał niczym robak). Za pewne czyny (niekoniecznie własne) można natomiast zostać ponownie zesłanym na ziemię: pod postaciami zjaw, istot półdemonicznych lub zwierząt - w celu odkupienia win lub w celu ujawnienia prawdy odnośnie jakiegoś tragicznego zdarzenia.

W przedchrześcijańskich wierzeniach Słowian i ich współczesnej kontynuacji wiara w zbawienie nie występuje, przez co nie jest też do czegokolwiek potrzebne. Wynika to z odmiennego w tym systemie wyznaniowym podejścia do tzw. norm religijnych oraz odmienności założeń samych tzw. nakazów Boskich, mogących doprowadzić do grzechu - czyli wstąpienia w pewien stan nieczystości przez człowieka. W etnicznych wierzeniach Słowian nie występował bowiem również termin grzechu, w sposób jaki zdefiniowany jest u chrześcijan - po śmierci istotny był stosunek (i waga) czynów prawych i niegodnych danej osoby, przy czym czyn niegodny za życia nie mógł być odpuszczony, choć mógł być zrównoważony czynem prawym. Nie istnieje też (w sposób w jaki przedstawione jest u chrześcijan - szczególnie obciążające całą populację ludzką) dziedziczenie grzechów po przodkach - można było jedynie odziedziczyć po rodzicach dole (los), którą w sytuacji niekorzystnej, przy zastosowaniu pewnych zabiegów (także magicznych) można było przebłagać, odwrócić. Generalnie wina nie może też być odziedziczona po przodkach (choć po rodzicach dziedziczyć można było np. dołę), przez co w R. nie występuje konieczność dążenia do osiągnięcia zbawienia (powszechnego np. w większości monoteistycznych systemów wyznaniowych). Wynika to z odmiennego w Rodzimowierstwie Słowiańskim podejścia do tzw. norm religijnych oraz odmienności samych tzw. nakazów Boskich.

Czyn, który nie mieści się w ramach dopuszczalnych norm moralnych, podlega ogólnemu potępieniu i może wpływać negatywnie na ścieżkę losu. Czyn, czy postawa zgodna z normami, podlega ocenie społecznej i stanowi element chwały i pamięci przyszłych pokoleń. Za swoje czyny każdy odpowiada przed Bogami, sumieniem i prawem stanowionym.

* Śmierć jest kresem istnienia w dotychczasowej postaci (ciała ale nie pamięci o nim - póki pamiętamy, póty żyjemy), progiem za którym zaczyna się nieznanne - za który wiedza ludzka obecnego świata, sięga w bardzo ograniczonym zakresie. Ostatecznym celem wędrówki wielu zmarłych jest zazwyczaj święta kraina wiecznej pamięci o nich: "Nawia".

* Dobro i zło traktuje jako abstrakty dwóch przeciwstawnych zespołów zachowań, przy czym ich wzajemny stosunek i charakter są zależne od warunków w jakich występują. Nie ma niczego, co jest z definicji złe lub dobre (pojęcia subiektywne). Dobro i zło wzajemnie się przenikają dążąc do równowagi i razem tworzą obszar bardziej lub mniej ukierunkowany w stronę pozytywną lub negatywną; stanowią dwie strony tego samego medalu. Głównym wyznacznikiem charakteru zachowań jest ich bezpośredni wpływ na odczucia człowieka, w skali jednostki zwanego szczęściem, w skali społeczeństwa eudajmonią. Dobro jest kierunkiem wyznaczającym wszelkie działania Rodzimowiercy Słowiańskiego przy czym dobro jednostki nie zawsze jest dobrem społecznym i odwrotnie.

* Wszystko jest dozwolone, pod warunkiem, że nie szkodzi się innym (z zastrzeżeniem nadrzędności wspólnoty społecznej).

* Dąży do zaspokojenia własnej i ogólnej potrzeby szczęścia, które jest dla człowieka jedynym, prawdziwym motorem rozwoju i celem życia. Szczęście rozumiane jako element dobra, przetrwania i rozwoju osiągnięte jest w procesie przekształcania otoczenia i samego siebie (zrównoważonego rozwoju zgodnego z naturą i jej prawami) z uwzględnieniem nadrzędności szczęścia ogólnego - eudajmonii.

* Przeszłość jest tak samo ważna jak teraźniejszość i przyszłość. Rodzimowierca szanuje tradycję i kulturę każdej wspólnoty.

Rytuály

W Rodzimej wierze rytuałami są przede wszystkim obchody świąt cyklu przemian w przyrodzie, związane z charakterystycznymi dla Europy porami roku. Poczynając od wiosny, a kończąc na zimie zataczany jest przez naturę krąg cyklu życia, śmierci oraz narodzin. W kluczowych momentach tego cyklu obchodzimy cztery najważniejsze słowiańskie święta rodzimowiercze:

* 21 marzec - Święto Jare - początek wiosny . Święto ku czci odradzającego się życia.

* 23 - 24 czerwiec - Kupała. Święto Kresu (krzesania ognia) - Święto ognia, życia i miłości. Początek lata

* 21 wrzesień - Dożynki - Święto plonów. Początek jesieni.

* 23-24 grudnia - Święto Godów - Początek zimy.

Oprócz wymienionych świąt obchodzone są również inne święta lokalne, związane z tradycjami regionalnymi oraz kultem zmarłych, np. "Dziady" koło 1 listopada.

Do najważniejszych elementów rytuału zalicza się:

* Magia miejsc

* Ogień

* Oczyszczająca woda

* Ofiara dla bogów w postaci chleba i miodu.

* Muzyka i rytm

* Jedność z naturą

* Oddawanie czci przodkom

* Poczucie więzi - taneczny korowód, wspólna biesiada

Zamieszczony materiał nie stanowi oficjalnej wykładni założeń RKP
chyba, że zostało to wyraźnie zaznaczone.